పసుపు కుంకుమ లేని ఆడదాన్ని అపశకునంగా భావించే ఈ సంకుచిత సమాజం మారేదెప్పుడో ?

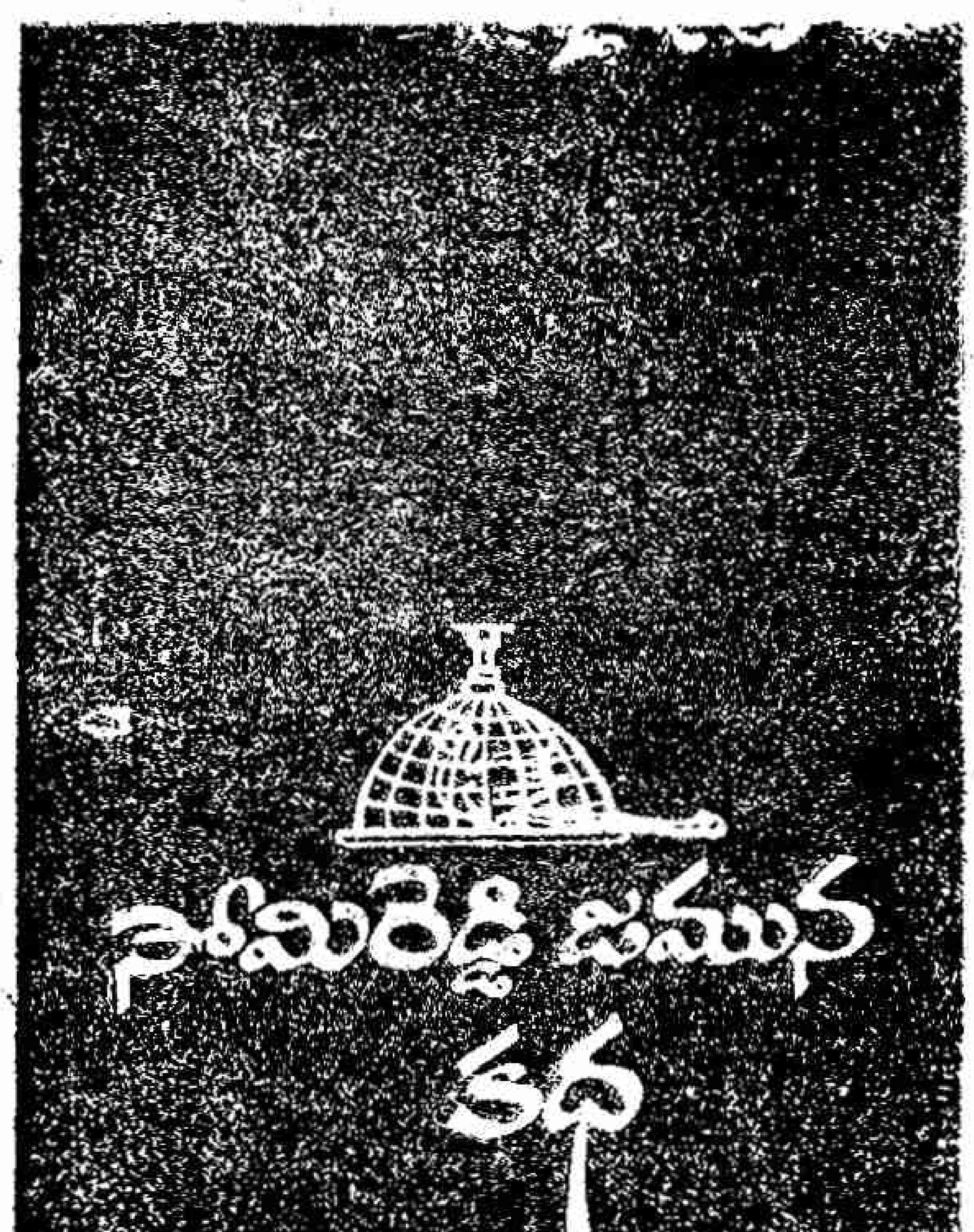

మనిషి మారరా

"శ్యామూ! నీవు కాస్త లోపలికి పోమ్మా!"

అప్పటివరకు మెనుగడుపులకు వెళ్తున్న ఆడబడుచు అలంకారంపైపు చూస్తూ నిల్చున్న శ్యామల ఉలిక్కిపడి అర్థమయినదానిలా వడివడిగా పెరట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

"ఊర్కో పిన్నీ! మీ చాదస్తాలతో ఎంతటి మనిషిని నొప్పిస్తామనే సంగతే మర్చిపోతారు మీరు" అంటూ శ్యామల వెనకనే నడిచింది విజయ.

"శ్యామూ, పిన్ని మాటలకు బాధ పడుతున్నావు కదూ!"

లేదన్నట్టు తల అడ్డంగా వూపింది శ్యామల.

"శ్యామూ! మనం చదువుకునే రోజుల్లో మామయ్య ఎక్కడికయినా వెళుతుంటే 'అమ్మా శ్యామూ! నాన్నకు శకునం ఎదురెళ్ళవే' అని కేకేసేది అత్తయ్య. ఆ రోజూ మా అన్న నీకు తోడుగా లేడు. ఈ రోజూ లేడు. కానీ అలా ఆ రోజు మా అన్న జీవితంలోకి నీవు ప్రవేశించలేదు ఈ రోజు మా అన్న జీవితంలోకి ప్రవేశించి, అన్నను పోగొట్టుకుని ఒంటరివానివయ్యావు అంతేకదూ! అప్పుడు శకునం మంచిదెలా అయింది ఇప్పుడెలా కాకపోయింది?"

చివ్వున తలెత్తింది శ్యామల. ఆమె కళ్ళనిండా నీళ్ళు. "శ్యామూ! కాస్త నిశితంగా ఆలోచించు. నా శ్యాపరో

చాట ప్రాంతం అలా అంటే నీవూ ఆలోచించకుండా బాధపడొచ్చా?"

"విజయా! మన ఆచారాలు, సాంప్రదాయాలు ఇవి, నా ఖర్మకు వాళ్ళననడం ఎందుకు? బొట్టు తుడిపివేయిన స్త్రీ శుభ కార్యాల్లో ఎదురు రాకూడదు"

"ఏమిటి ఆచారం? ఆ ఆచారంవెనక అర్థమేదీ? బొట్టు ఇప్పుడెందుకు తుడిచేయాలి? మా అన్న నీకు కట్టిన మాంగల్యం, పెట్టిన మెట్టెలు తీసే

అర్థం వుందిగానీ, పుట్టినప్పటి నుండీ పెట్టుకునే బొట్టూ, పూలూ తీయడంలో అర్థమేమిటీ?"

"విజయా!" వెక్కి-వెక్కి ఏడ్చేసింది, సంవత్సరం క్రితం భర్తను పోగొట్టుకున్న పద్దెనిమిదేళ్ళ శ్యామల.

"బాధపడకు శ్యామూ!"

"సారీ విజయా!" అని కళ్ళు తుడిచేసుకుని "లేదు విజ్జీ నేను బాధపడడంలేదు. ఈరోజు నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది. నీకు నచ్చిన, నిన్ను మెచ్చిన వ్యక్తిని చేబట్టి, వాళ్ళ ఇంట్లోకడుగుబెడుతున్న రోజు ఇది. ఈ రోజు నాకు బాధేమిటీ"

విజయ మాట్లాడలేదు. ఆమెకు విచారంగా వుంది. అన్న చనిపోయినప్పటి నుండి శ్యామలకు మరల పెళ్ళిచేసి తన జీవితం సంగతి చూడకోవాలనుకుంది కానీ శ్యామల పడనిచ్చింది కాదు.

"శ్యామూ! నేనూ, అన్నా చిన్నప్పటి నుండీ ఎంతో ప్రేమగా పెరిగాము. మా అనుబంధం చాలా అపురూపమైంది. అలాంటి అన్నను పోగొట్టుకుని కూడా నేను నా సుఖంకోసం దారి చూసుకున్నాను కానీ ఒక్క సంవత్సరం రోజులు అన్న అనురాగాన్ని చూరగొన్న నీవు...... చీకటిలోనే వుండిపోయావు ఇదెక్కడి న్యాయం శ్యామూ!"

"నీకు టైమ్ అయినట్లుంది వెళ్ళు విజ్జీ అక్కడంతా ఎదురుచూస్తున్నట్టున్నారు" శ్యామలకు తన దౌర్భాగ్యమైన జీవితాన్ని గుర్తుచేసుకోవడం ఇష్టంలేదు.

"నో....నీవు నన్ను సాగనంపే వరకు నేనిక్కడనుండి కదలేదే లేదు"

"విజయా! మీరిద్దరూ మంచి స్నేహితులు కావచ్చు. అలా అని ఇలాంటి శుభ సమయాల్లో మొండితనం ఏమీ బాగలేదు" అప్పుడే అక్కడికొచ్చిన నీ ముత్తయిదువ అంది.

"చూడు సూరమ్మత్తా! ఇది నాకు సంబంధించిన విషయం. నాకు ఎలా ఇష్టమయితే అలా చేసుకుంటానుగానీ నీవెళ్ళు"

ఏదో గొణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయిందామె.

"రా శ్యామూ!" అని పిలుస్తున్న ఆడబిడ్డను వారించింది శ్యామల.

"ఉహుఁ.... నేను రాలేను. వచ్చి నీకేదైనా అయితే లోకం నన్ను వేలెత్తిచూపే బాధకన్నా నీకు జరిగిన అశుభానికి నేను ఎక్కువ చింతిస్తాను"

"శ్యామూ! ఏమిటిది? నేను అత్తగారింటికెళ్ళేప్పుడు నువ్వు ప్రక్కనుంటే నా శుభమా? చదువుకున్న నీకీ చాదస్తాలేవిటి? ఎవరో ఏదో అవివేకంగా అంటే నీ వివేకం ఏమయింది?"

శ్యామల మాట్లాడలేదు

"అమ్మా విజయా! నువ్విక్కడున్నావా? మరలా రాహుకాలం వస్తుందంట పద తల్లీ".

"విజ్జీ! నేను నిన్ను సాగనంపకపోయినా నా మనస్సంతా నీ ఆనందాన్నే కోరుతుంది....పద....పద..,"

"శ్యామూ! నా ప్రియాతిప్రియమైన స్నేహితురాలివి, నా వదినవి. నిన్ను

నేను ఇలా వదిలేయను. నీ జీవితాన్ని చిగురింపజేస్తాను. ఆ రోజు తప్పక వస్తుంది" అనేసి తప్పనిసరయి వెళ్ళిపోయింది విజయ.

* * *

"శ్యామూ! నేను, ఈయన, వసంత్ అంతా మద్రాసు వెళ్తున్నాం నీవూ రా"

"విజయా! నేనెక్కడకూ రాను. రావాలనిలేదు. వచ్చి నిందలు మోసే శక్తి నాలో లేదు ప్లీజ్! నన్నొదిలేయ్!"

"శ్యామూ! నీవు నిందలు మోస్తున్నావా? ఎవరు వాళ్ళు చెప్పు! అడిగేస్తాను" ఆవేశంగా అంది విజయ.

అప్పటికిగానీ తన తొందరపాటులో తన బాధను బయటపెట్టినట్లు తెలియలేదు శ్యామలకు.

"ఛ....ఛ! ఊర్కే అలా అన్నాను. నాకు ఒంట్లో బాగలేదు. మీరెళ్ళిరండి"

"మాట మార్చకు ఎవరేమన్నారో చెప్పు!"

శ్యామల సంకోచంగా చెప్పింది.

ఈ మధ్య మా వదిన మైపాడుకెళ్దాం రమ్మంది. నాకూ మనసు బాగలేక సరే నన్నాను. వదిన స్నేహితురాళ్ళు, నేను, వదిన అన్నతోడుకోసం వచ్చాడు. అంతా పదిమందిమి వెళ్ళాం-మైపాడులో ఆ సముద్రం ఒడ్డున అందరూ నీళ్ళలో నిల్చున్నారు. వదిన నన్నూ రమ్మని బలవంతంచేసింది. అందరం సరదాగా ఆ నీళ్ళతో ఆడుకుంటున్నాం మా వదిన అన్న కాస్త కలుపుగోలు మనిషి అందరి మీద జోక్సువేస్తూ మంచి కంపెనీ ఇచ్చాడు. అతనిమీద కూడా అందరూ జోక్సు విసిరారు. నేనూ వాళ్ళ వాతావరణంలో మునిగిపోయి అందరిలో కల్సిపోయి అతడు రెండు మూడు జోక్సు నా మీద విసిరితే అందుకు సరదాగా జవాబిచ్చాను.

"అది....అది చాలా తప్పయిపోయింది విజ్జీ! వాళ్ళంతా జోక్సు విసిరి

పుకార్లలో అసలు పుకారు

గొడవల్లో గొడవ 'మీన్నం కోకిల' చిత్రంలో కమలహాసన్ ప్రక్కన రేఖను మార్చి. దీపను బుక్ చేసారట. ఎందుకో! అని అనుకుంటే మనిషిదో మాట! "చిన్న పాత్రని" రేఖ మానేసిందట.... కాల్‌షీట్లు దొరక్క అని మరో మాట ...అసలు సంగతి "కమల్ భార్య వాణీకి నచ్చక" అంటున్నారు తెలిసినవాళ్ళు.... వింత ప్రపంచం.

— [illegible]

నేను వూహించిందే-అలా వూహించే కూర్చుంటే సరియైన జవాబు. చెప్పు లేవా శ్యామూ అన్న వాళ్ళే ఇప్పుడు నన్ను అపార్థం చేసుకున్నారు. వాళ్ళంతా నన్ను నిందిస్తే నాకు బాధలేదు విజ్జీ కానీ స్వంత వదిన అంది 'మా అన్నను వల్లో వేసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తోంది' అని నేను అంత నిందను మోసి బ్రతికున్నానంటే మీలాంటి కొంతమంది చల్లటి స్నేహం వల్లే" ఏడుస్తూ అంది శ్యామల.

విజయ మనసంతా వేడెక్కిపోయింది. ఏమిటి వీళ్ళ ఉద్దేశం. వాళ్ళంతా జోక్స్ వేస్తే తప్పుగాంచి శ్యామల జోక్ వేస్తే తప్పయిందా? అంటే.... అంటే వాళ్ళకంతా భర్తలున్నారు. ఈ అమ్మాయికి లేరనే కదూ!—

"శ్యామూ! నీవు ఇప్పటికైనా ఒప్పుకో ఈ నిందలన్నిటికీ కారణం నీ ఒంటరి బ్రతుకు. నీకు తోడును వెతికి తెచ్చే బాధ్యత నాది. ప్లీజ్! శ్యామూ శాంతిగా బ్రతుకు, సుఖపడు"

"వద్దు. వద్దు విజ్జీ అందర్నీ ఎదిరించి నేను బ్రతకలేను. నా సుఖ సంతోషాల కోసం అత్తయ్యను-మామయ్యను బాధపెట్టే సాహసం నాలో లేదు. ఆ విషయం మర్చిపోనా ఖర్మకు ఎవరూ బాధ్యులు కారు.... నీవు నాకు సుఖాన్ని ఇవ్వాలనుకుంటున్నావనుకుంటేనే నా కెంతో తృప్తిగా వుంటుంది".

* * *

ఐదు సంవత్సరాల తర్వాత విజయ తన మాటను నిలబెట్టుకోడానికి అన్ని రకాలుగా జీవితంతో విసిగిపోయిన శ్యామల అవకాశం ఇచ్చింది.

స్వంత ఆడబిడ్డను [illegible] శ్యామల పెళ్ళి జరపడానికి ప్ర[illegible] డంతో అప్పుడూ ఎదురు [illegible] పోయారు.

ఎఱుపు-ఆకుపచ్చ-పసుపు [illegible] రంగుల గ్లాసుగాజులు విజ[illegible] కంటించి మీ వదినకు తొడుగమ్మ [illegible] వెళ్ళిపోయింది విజయ అమ్మ.

ఆ గాజులవంక విజయ, [illegible] ఒకే మారు చూసారు వాళ్ళకు [illegible] జ్ఞాపకం కదలాడింది.

"శ్యామూ! నీ కోసం ఏం తె[illegible] చూడు" అప్పుడే హాస్పిటల్ [illegible] ముగించుకుని వచ్చింటికొచ్చిన [illegible] అంది.

ఎఱుపు, ఆకుపచ్చ, పసుపు [illegible] రంగుల గాజులు చాలా అం[illegible] వున్నాయి.

చేయిచాచి అందిస్తున్న [illegible] చేతిని వెనక్కి లాగేసింది శ[illegible] "విజ్జీ! నీకు కాఫీ తెస్తా"నం[illegible] సహజంగా లోపలి కెళ్ళింది [illegible]

"విజయా! వదిన గాజులు [illegible] కూడదని నీకు తెలియదా!"

"అమ్మా! నీకలా అనడా[illegible] వచ్చింది స్వంత అన్న కూతు[illegible] వుండా అని కోరుకోవాలే గాని [illegible] మాటలున్న చాదస్తాలను [illegible] పడుస్తావా?

"అది వప్పుగా వుంటే [illegible] నేను దాన్ని యింటికోడలిగా [illegible] నా ఖర్మ. దాని ఖర్మ ఇలా [illegible]"

కొడుకును తల్చుకుని ఏడ్చేసిందమ్మ.

ఆ సంభాషణ శ్యామల చెవులో సూటిగా పడింది.

"అలా ఎదురుగా నిల్చుండిపోయావ్ ఆ గాజులు మీ వదినచేతికి తొడుగు" శ్యామలను పెళ్ళి కూతురిగా అలంకరిస్తూ. ఆలోచిస్తూ ఆగిపోయాన విజయను పలకరించిందొకామె.

ఆ రోజూ భర్తలేదు శ్యామలకు. ఈ రోజూ ఇంకా శ్యామల జీవితంలో భర్త అడుగుపెట్టలేదు. అయినా ఎంత వ్యత్యాసం ఆ రోజు రంగు రంగుల గాజులు తొడగడానికి వ్యతిరేకించిన సంఘం. ఈ రోజు రంగురంగుల గాజులు తొడగమంటుంది - ఎక్కడుందీ వ్యత్యాసం? ఆచారాలను గుడ్డిగానమ్మే సంఘంలోనా? లేక మనుషుల మనస్తత్వంలోనా?

"అలా నిలబడిపోయావేం విజయా? ఆ గాజులు ఇలా ఇవ్వు నేనయినా తొడుగుతాను"

ఉలిక్కిపడి వాస్తవంలోకొచ్చింది విజయ.

* * *

పెళ్ళి హడావుడి అయిపోయాక ముఖ్య అతిథులకు భోజనాలు పెడ్తున్నారు. విజయ-శ్యామల ప్రక్క ప్రక్కనే కూర్చున్నారు. అక్కడున్న వారంతా శ్యామల సుఖం, సంతోషం కోరే వారే కాబట్టి హాస్యోక్తులతో వడ్డనలు జరుగుతున్నాయి.

"ఏమండోయ్ పెళ్ళికొడుకు గారూ! మా శ్యామా మీరు చదివించందే భోం చేయనని భీష్మించుకుని కూర్చుంది" శ్యామల, విజయ స్నేహితురాలు అపర్ణ వేసింది.

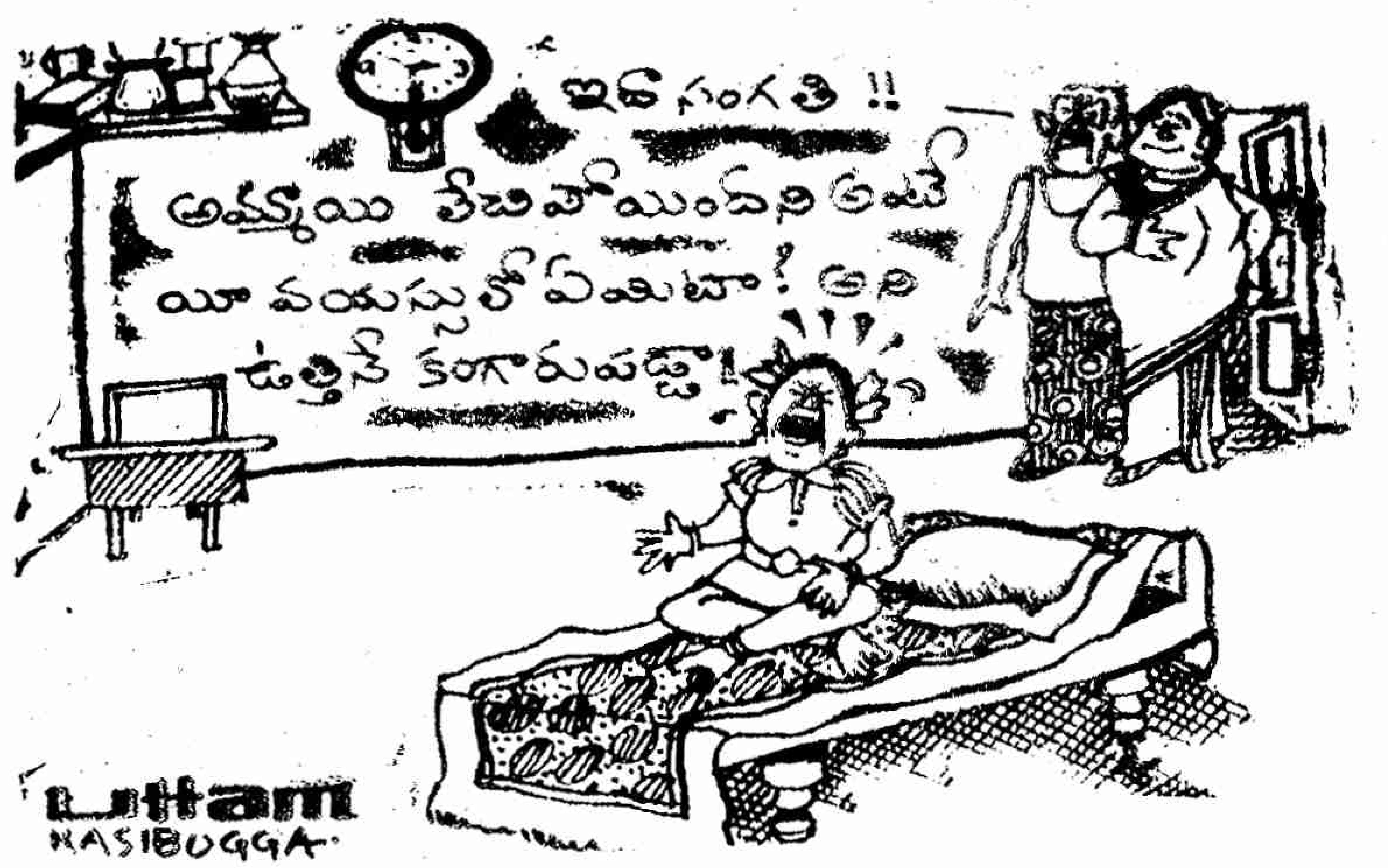

"అబ్బ పూర్తో అపన్నా నా కసలే భయంగా వుంది" మోచేత్తో పొడిచింది శ్యామల

"అదేంటయ్యా రసం బక్కెట్ తెచ్చేసావప్పుడే. ఇక మా శ్యాము చీపుర పుల్ల అయిపోవడం ఖాయం" విజయ అందుకుంది.

"అన్యాయమండీ విజయగారూ! మీకు అన్నవమ్ముడ్ని అవుతాను నేను. మీరు నా వైపే వుండాలి" అన్నాడు పెళ్ళి కొడుకు సరదాగా.

"న్యాయాన్యాయాలు విచారిస్తే మీ మాటే కరెక్ట్ అనుకోండి అన్నయ్యగారూ! కానీ మా రెండు ప్రాణాలు చిన్నప్పటినుండి ఒకటిగా పెరిగాయి ఇప్పుడు మీవైపు కొచ్చేస్తే మా శ్యామూకి ద్రోహంచేసినదాన్నవుతానే అని ఆలోచిస్తున్నా" అంది నవ్వులాటగా విజయ.

చారు ఒక్కచే పెట్టేసి నెయ్యి గిన్నెతో ప్రత్యక్షమయ్యాడు పెళ్ళికొడుకు.

"చూడన్నయ్యా! ఇప్పటికే సంతోషంతో మా వదిన బెలూన్‌లా ఉబ్బిపోతోంది. ఇకనీవు వడ్డించే నెయ్యితో వాకిళ్ళు పటవు నీ ఇష్టం" నెయ్యంతా క్రుమ్మరిస్తున్న అన్నతో హాస్యమాడింది పెళ్ళికొడుకు చెల్లెలు.

విజయమనసు ఆనందంతో పొంగిపోయింది. ముఖ్యంగా ఈ పెళ్ళికి పెళ్ళి కొడుకు తరఫువాళ్ళు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకారం తెలిపి వాళ్ళ సంస్కారాన్ని చూపించారు.

'ఆరు సంవత్సరాలు మోడువారిన శ్యామల జీవితంలో చాలా నిందలు, అపనిందలు మోసింది. ఇక ఎప్పుడూ శ్యామూని మాటలతో హింసించ... ప్రతి విషయానికి శ్యామూని ... రెప్పలా కాపాడుకునే తోడు దొరి... అనుకుంటే, శ్యామూకు ఇక కరువైన సుఖాన్ని, శాంతిని అతన్నుండి పొంద... తుందనుకుంటే విజయకు చాలా చాలా సంతోషంగావుంది.

"శేషమ్మా! మజ్జిగకావాలి" శ్యామల అడుగుతోంది.

"నేను ఈరోజు మీకు వడ్డించ కూడదు లేమ్మా. విజయమ్మ చేత పోయించుకోండి" పాతిక సంవత్సరాలుగా ఆఇంటి నమ్మకమైన శ్యామల సుఖాన్ని కోరుకునే వంటామె, విధవరాలైన శేషమ్మ అంటోంది.

"శేషమ్మా ఏం వన్నాలేదు నీవే మజ్జిగ వడ్డించు" అంది విజయ.

సంశయంగా నిలబడిపోయింది శేషమ్మ.

"శ్యామూ నీ పర్మిషన్ లేకుండా వడ్డించమన్నానని ఏమయినా అనుకుంటున్నావా?"

లేదన్నట్టుతలూపి ఆ అన్నపుచేత్తో గబుక్కున విజయ చేతిని గట్టిగా పట్టుకుంది శ్యామల ఆప్యాయంగా.

"శేషమ్మా! శ్యామూ సుఖాన్ని కోరుకునే నీవు నీచేత్తో ఆప్యాయంగా వడ్డిస్తే అదెప్పటికీ అశుభంకాదు"

మారుమాట్లాడకుండా మజ్జిగ గిన్నె ఇస్తట్లోపోసి వెళ్ళింది శేషమ్మ.

విజయకెందుకో చాలా చిత్రంగా వుంది నిన్నటివరకు శేషమ్మ కోసం"

చేశారు శ్యామూ నీ కూడా కానీ ఈరోజు వేషమ్మే శ్యామూకి పడ్డిస్తే అశుభమను కుంటోంది. ఆచారాలను ఎంత గుడ్డిగా నమ్ముతున్నారు వీళ్ళు.

* * *

శ్యామల అత్తగారింట్లో అడుగు పెట్ట బోతుండగా సంతోషంగా ఎదురొచ్చి దాని ఆనందాన్ని మాతో పంచుకుంది కొన్నిరోజులు మా ఇంట్లో పనిచేసి ఇప్పుడు వాళ్ళింట్లో పనిచేస్తున్న రంగి

పట్టుచీర, హారతి పట్టుకొచ్చిన ఒకా విడ ఎదురుగా రంగి రావడం చూసి ప్రక్కకు నెట్టేసింది విసురుగా. కారణం దానికి పసుపు-కుంకుమ తుడిచిపోవడమే.

ఈసారు శ్యామల చలించిపోయింది.

"రంగీ ఇలా రా పర్వాలేదులే" అని దగ్గరకు పిలించింది హారతి పట్టుకున్నా విడ మూతివిరిచి ఇదిగోనమ్మా ఈ హారతి మీరే ఇవ్వండంటూ కోపంగా ప్రక్కనున్నావిడ చేతికందించి లోపలి కెళ్ళి పెద్దగా అంటోం".

"ఈ ఏటి ఆచారమంటూ మా పిల్లాడు ఈ పిల్లను కట్టుకున్నాడుగానీ- ఇగెం విడ్డూరమమ్మా మొదటిసారి అత్త గారింట్లో కాలుమోపుతూ మొగుడు చచ్చినముండను ఎదురుపిలుస్తున్నారు ?"

విజయ ఆలోచిస్తోంది

ఆనాడు శ్యామలను ప్రక్కకు తప్పుకో మన్నారు-ఈనాడు అదే శ్యామలకోసం వేరే వ్యక్తిని ప్రక్కకు తప్పుకో మంటుంది ఈ సంఘం........ సంఘం అంటే ఎవరు ? అందులో వ్యక్తులు తనలాటి పదిమందేకదా !........ఆ పది మంది కొద్దిగా ఆలోచించగలిగితే ఎంత బాగుణ్ణు-ఆచారాలు అంటే ఒక వ్యక్తిని బాధపెట్టనివి అయితే ఆచరించడంలో తప్పులేదు అలా కాకుండా ఆచారాల పేరిట ఎదుటివ్యక్తి సుఖాన్ని, శాంతిని దోచుకునే ఈ వ్యక్తులు ఎప్పుడు మారు తారు ? మారే సమాజాన్ని చూసి హర్షించ లేని మూఢత్వం వీళ్ళతో ఎప్పుడు పోతుంది ? పోనీ కనీసం సమాజంలోని మారే వ్యక్తుల మనస్తత్వాలను చూసి సంతోషించలేకపోతే మానె నిరసించడం మానడం ఎప్పుడు నేర్చుకుంటారు ?

శ్యామూ పెళ్ళికి అభినందనలు తెల్పిన సంస్కారవంతులను దుయ్యబెట్టేకు సంస్కారులు మారుతున్న మన సమా జాన్ని కలుషితం చేయడం ఎప్పుడు మానుకుంటారు ?

వీళ్ళంతా తమకు ఏమీ నష్టం జరగక పోయినా ఎదుటివ్యక్తి సుఖాన్ని దోచు కోవాలని ఎందుకనుకుంటున్నారు ? ఎదుటి వ్యక్తిని మాటలతో ఎందుకు హింసించాలనుకుంటున్నారు ....

ఒక మంచిపనికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం 'ఆచారం' అనే ముసుగుకప్పి తమ తప్పు లేదని అది ఆచారం కాదని తప్పించుకునే వీరికి సన్నాసులు ఎప్పుడు మారుతారు ?

ఏనాటికైనా ఎన్ని శతాబ్దాలకైనా విజయ కోరుకునే నవసమాజంలో తను బిడ్డలులేక తనుబిడ్డ బిడ్డలయినా సుఖంగా వుండాలని కోరుకుంటూ. [illegible] ఆచారాలను ద్వేషిస్తూ [illegible] విజయను తట్టిస్తుంది [illegible]